

Koronavirüse Karşı Alınan Tedbirlerin KVKK'ya Uyumu

Herkesçe bilindiği üzere Covid-19'un ("**Koronavirüs**") hızlıca yayılması ve son olarak Dünya Sağlık Örgütü'nün bu salgını pandemi ilan etmesiyle birlikte tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de birçok önlemler alınıyor.

Elbette iş yerlerinde Koronavirüs sebebiyle alınacak önlemler kapsamında çalışan ve ziyaretçilere ait kişisel verilerinin işlenmesini de gerektiriyor.

Bu çerçevede Kişisel Verileri Koruma Kurumu ("**Kurum**") da 27 Mart 2020 tarihinde yaptığı duyuru ("**Duyuru**") ile bu konudaki tereddütleri gidermiştir.

Duyuru metninde bu linkten ulaşabilirsiniz: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6721/KAMUOYU-DUYURUSU-Covid-19-ile-Mucadele-Surecinde-Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Kanunu-Kapsaminda-Bilinmesi-Gerekenler>

Duyuru da dikkate alarak Koronavirüs nedeniyle veri işleme faaliyetlerinin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na ("**KVKK**") uygun yürütülmesi ile ilgili 31 Mart 2020 tarihi itibarıyla güncel olan pratik tavsiyelerimizi ve konuyla ilgili detaylı açıklamalarımızı bilgilerinize sunuyoruz:

I. Pratik tavsiyelerimiz

1. Çalışan ve işyeri ziyaretçilerinin sağlık verilerinin (ateş bilgisi, genel muayene bilgisi vb.) yalnızca **işyeri hekimleri** tarafından işlenmesi; bu verilerin işyeri hekimleri tarafından iş yerleri ile paylaşılmaması ve iş yerine sadece bunlardan yola çıkarak işyeri hekiminin yaptığı değerlendirmenin sonuçlarının (örneğin "çalışabilir/çalışamaz" ya da "işyerine girebilir/giremez" şeklinde değerlendirmeler) bildirilmesi uygun olacaktır.
2. Eğer herhangi bir nedenden dolayı bu verilerin işyeri hekimi tarafından işlenmesi mümkün değilse, bu verilerin işlenmesi için çalışan ve ziyaretçilerden "**açık rıza**" alınması gerekecektir. Mevzuatta bu tür olağanüstü durumlar için "açık rıza olmaksızın" bu verileri işlemek için bir istisna ne yazık ki bulunmamaktadır.
3. Doğrudan sağlık verisi olmayan fakat sonucunda kişinin Koronavirüse maruz kalmış olma riski konusunda dayanak teşkil eden verilerin (örn. 14 gün içerisinde yurtdışına seyahat bilgisi, hastalarla temas bilgisi vb.) sağlık verisi sayılma ihtimali bulursa da Kurum'un Duyurusu'nda kişilerin son olarak seyahat ettikleri ülke gibi bilgilerin özel nitelikte kişisel veri olmayacağı belirtilmiştir.

Buna göre, bu tür verilerin "veri sorumlusunun meşru menfaati" kapsamında değerlendirilerek açık rıza alınmaksızın işlenebileceği kanaatindeyiz.

4. Her üç durumda da mutlaka çalışan ya da ziyaretçilere KVKK uyarınca bir aydınlatma yapılmalıdır.

5. Bununla birlikte, örneğin işyeri girişlerinde özellikle ziyaretçilerin verileri hiçbir yere kaydedilmeyerek, yalnızca sorulan bazı sorulara alınan cevaplar ve yapılan basit bir muayene sonucunda o anda ziyaretçiye işyerine girip giremeyeceği sözlü olarak iletiliyorsa, bu faaliyetin KVKK'ya tabi olmayacağı söylenebilir. Bununla birlikte bu durumda diğer verilerle (örn. plaza giriş kaydı, güvenlik kamerası kaydı) bu işlem birleştirilerek kişinin kimliği ve bu verisi eşleştirilebilir hale getirilebiliyorsa bunun da KVKK'ya tabi bir veri işleme faaliyeti olacağı unutulmamalıdır.
6. Eğer bir çalışanda Koronavirüs ile enfekte olma şüphesi var ise, bunun işyerine duyurusunun çalışandan rıza alınmışsa işyeri tarafından, alınmamışsa işyeri hekimi tarafından isim vermeden, sadece kişinin çalıştığı yer (örn. kat) belirtilerek yapılması uygun olacaktır.
7. Evden çalışma halinde ise sistemler arasındaki veri trafiğinin güvenli iletişim protokolleriyle gerçekleştirilmesi ve herhangi bir zafiyet içermemesinin sağlanması ile anti-virüs sistemlerinin ve güvenlik duvarlarının güncelliğinin sağlanması başta olmak üzere, kişisel verilerin güvenliğine ilişkin önlemlerin alınması gerekmektedir.

II. Konuya İlişkin Açıklamalarımız

1. İşyeri ziyaretçilerinin veya çalışanların ateşlerinin ölçülmesi gibi sağlık kontrollerinin yapılması mümkün müdür?

Genel olarak: Ziyaretçilere veya çalışanlara yönelik yapılan ateş ölçme gibi sağlık kontrollerinin işyeri hekimi tarafından yapılması ve bu ölçümün verilerinin işyeri ile paylaşılmadan, işyeri ile sadece çalışır/çalışamaz, işyerine girebilir/giremez sonucunun paylaşılması en uygun yoldur.

Bu durumda açık rızaya ihtiyaç olmayacak, sadece çalışan ya da ziyaretçiye KVKK uyarınca bir aydınlatma yapılması yeterli olacaktır.

Bununla birlikte eğer bu verilerin işyeri hekimi tarafından toplanması ve işlenmesi mümkün değilse, bu veriler işyerleri tarafından toplanıp işlenecekse, hukukumuzda bu verilerin işlenmesinin tek yolu, çalışanın ya da ziyaretçinin "açık rıza"sını almaktır.

Elbette, bu durumda gerek çalışanın gerek ziyaretçinin açık rızasının özgür irade ile verilmediği, bu rızayı vermeye zorlandığı iddia edilebilir. Bu nedenle bu rızanın zorla alınmaması, özellikle bu rızayı vermeyen çalışanların rıza vermeye zorlanmak yerine ilgili işte görevlendirilmemesi, görevlendirilemeyen bu çalışana ilişkin iş hukuku kapsamında diğer gerekli adımların atılması uygun olacaktır.

Önceden alınan açık rıza beyanları: Çalışanın, işe giriş aşamasında kendisine ait sağlık verilerinin belli amaçlarla işlenmesine yönelik verdiği bir açık rıza beyanı var ise, bu Koronavirüs salgını nedeniyle alınan tedbirler için de uygulama alanı bulacaktır. Fakat burada, açık rıza beyanında veri işleme kapsamının ne şekilde belirlendiği önem arz etmektedir.

Güvenlik önlemleri: Son olarak sağlık verilerinin işlendiği durumlarda Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun belirlediği ek güvenlik önlemlerinin alınması gerekecektir: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4110/2018-10>

KVKK'ya tabi olmama ihtimali: Bununla birlikte, özellikle işyeri ziyaretçilere ilişkin verilerin hiçbir dijital veya fiziksel kaydının tutulmaması, sadece kapıdaki güvenlik görevlisi tarafından ilgili kişinin işyerine giriş çıkışına karar verilmesi halinde ise bu işlemin KVKK kapsamının dışında kalabileceği savunmasının da yapılabileceği görüşündeyiz. Fakat bu işlemin sonucunun (ateş nedeniyle işyerine alınmama), ziyaretçinin diğer verileri ile de birleştirilerek (örn. plazaya giriş kaydı, CCTV kamera görüntüleri) kişi belirlenebilir kılınırsa bu durumda kişinin KVKK kapsamında sağlık verisi işlendiği söylenebilecektir.

Ayrıca bu verilerin hiçbir yere kaydedilmemesi halinde dahi çalışanların diğer verileri ile bu verilerin çok kolay birleştirilerek kişinin belirlenebileceği ve bu verilerin de işlenmiş sayılabileceği dikkate alınmalı ve çalışanlar için her halükarda bu faaliyetin KVKK'ya tabi bir işleme olacağı kabul edilerek hareket edilmelidir.

2. Çalışan ve işyeri ziyaretçilerinin yurtdışı giriş/çıkış bilgisi gibi özel nitelikte olmayan kişisel verileri işlenebilir mi?

Kurumun Duyurusunda kişilerin son olarak seyahat ettikleri ülke bilgisinin özel nitelikte kişisel veri olmayacağı belirtilmiştir.

Bu çerçevede çalışan ve ziyaretçilerin yurtdışına giriş/çıkış bilgisi, yakın zamanda hasta biriyle temasta bulunup bulunmadığı ve benzeri verilerin özel nitelikte olmadığı, dolayısıyla işveren tarafından "veri sorumlusunun meşru menfaati" kapsamında açık rıza aranmadan işlenebileceği söylenebilecektir.

Duyurunun bu alandaki tereddütleri gidermesi önemlidir zira bu verilerden çıkartılacak sonucun, yani bu verilerin işlenmesinden elde edilen verinin "kişinin Koronavirüse maruz kalma riski taşıyıp taşımadığı" değerlendirildiğinde esasen bu verilerin sağlık verisi kabul edilebilme ihtimali bulunmaktadır.

Bu nedenle, Kurumun Duyurusu ile bu verilerin özel nitelikte olmadığı şeklindeki değerlendirmesi yaşadığımız bu zor dönemlerde bu tür dolaylı verilerin işlenmesini gerekli tedbirlerin alınması adına kolaylaştırmıştır.

3. Bir çalışanın Koronavirüs taşıdığını, diğer çalışanlara açıklanabilir mi?

Kurum'un Duyurusu uyarınca, bu bilgilendirme, kişilerin isimlerini vermeden, sadece çalıştığı yer belirtilerek yapılabilir. Kurum'un verdiği örnek şu şekildedir:

"...Genel Müdürlük binamızın 5. katında çalışan bir arkadaşımızın COVID-19 testinin pozitif çıktığını bildirmek isteriz. Testi pozitif çıkan arkadaşımızın binada bulunduğu tarihler

YAZICIOĞLU

— AVUKATLIK BÜROSU —

dikkate alınarak, arkadaşımızla temasta bulunan kişiler tespit edilerek kendilerini durum hakkında bilgilendireceğiz...”

Koruyucu tedbirlerin alınması açısından virüsün bulaştığı çalışanın isminin açıklanmasının zorunlu olduğu hallerde, çalışanın bu hususta aydınlatma yapılmış olması gerekmektedir.

Bunun dışında Kurum’un Duyurusu bu duyurunun işveren tarafından yapılacağını belirtse de, rıza almamış, işyerine hekimi ile süreci yürüten bir işveren kural olarak çalışanın sağlık verisini işleyemeyecektir. Dolayısıyla bu duyurunun işyeri hekimi tarafından yapılması gerekeceği görüşünderiz. Rıza alınmış ise bu duyuru işveren tarafından yapılabilir.

4. Evden çalışma halinde dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir?

Kurum’un Duyurusu uyarınca Kurum:

Uzaktan çalışmanın doğurabileceği risklerin asgariye indirilmesi adına, sistemler arasındaki veri trafiğinin güvenli iletişim protokolleriyle gerçekleştirilmesi ve herhangi bir zafiyet içermemesinin sağlanması ile anti-virüs sistemlerinin ve güvenlik duvarlarının güncelliğinin sağlanması başta olmak üzere, her türlü tedbirin alınması ve kişisel verilerin güvenliği açısından konuya ilişkin çalışanların dikkatle bilgilendirilmesi gerekmekte olduğunu belirtmiştir.

Bununla birlikte Kurum, çalışanlar tarafından alınacak tedbirler Kanun kapsamında kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması noktasında veri sorumlusunun yükümlülüğünü ortadan kaldırmadığı hatırlatmıştır.

Saygılarımızla,

Bora Yazıcıoğlu

Yazıcıoğlu Avukatlık Bürosu